

Jätelain ja asetusten tilanne

Jätealan yhteistyöryhmä 16.9.2021

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Esityksen sisältö

1. Jätelainsäädännön uudistuksia nyt ja lähitulevaisuudessa
2. Jätelain toimeenpanohanke: kuljetusten kilpailutusten kehittäminen
3. Nostoja asetuksia koskevasta lausuntolapautteesta

Jätelain ja eräiden siihen liittyvien lakien muutoksia 2021-2022 (1)

I. HE 40/2021: EU:n jätesäädöspaketin edellyttämät muutokset jätelakiin sekä ympäristönsuojelulakiin, kemikaalilakiin, rikoslakiin sekä elintarvikelakiin, voimaan 19.7.2021

II. Markkina- ja turvallisuusasetukseen liittyvät jätelain muutokset; pakkausten, SE-laitteiden, ajoneuvojen sekä paristojen ja akkujen markkina- ja turvallisuus (Tukes), HE syyskuussa, voimaan 1.1.2022

III. Rekistereitä koskevat muutokset: jätehuoltorekisteriä koskevien viranomaistehtävien keskittäminen, ulkomaisten kuljettajien hyväksyminen ja vastavuoroinen tunnustaminen, kuljettajien hyväksymistä koskevien edellytysten muuttaminen, julkinen tietopalvelu; sähköistä siirtoasiakirjarekisteriä koskevaa sääntelyä; tuottajarekisteriä koskeva tietopalvelu jne. → HE-luonnos lausunnoille 10/2021, eduskuntaan keväällä 2022

Jätelain ja eräiden siihen liittyvien lakien muutoksia 2021-2022 (2)

IV. SUP-direktiivin toimeenpano: kertakäyttöisten muovituotteiden kulutuksen vähentäminen, tuotevaatimukset, valistustoimet, tuottajavastuu roskaantumisesta ja jätehuollosta, jne. → luonnos lausunnoille loppuvuodesta 2021

V. Hallitusohjelman kirjaus: ”kunnallisen jätehuollon toimijan ulosmyyntiraja pidetään 10 prosentissa myös 1.1.2030 alkaen” → selvitys vaikutuksista syksyn 2021 aikana

Kuljetusten kilpailutuksen kehittäminen

YmVM 3/2021:

3. Eduskunta edellyttää, että hallitus varmistaa riittävän tuen hallituksen esityksessä mainitulle toimeenpanohankkeelle, jonka tarkoituksena on edistää kuljetusten kilpailuttamista jätelain 36 §:n mukaisesti siten, että myös pienemmät kuljetusyrietykset voivat osallistua kilpailutuksiin ja saada kuljetusurakoita. Toimeenpanohanke on toteutettava tiiviissä yhteistyössä ympäristöministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, kuljetusyrietysten, kuntien ja niiden jätelaitosten välillä.

4. Eduskunta edellyttää, että hallitus tukee hankintaosaamisen kehittämistä ja parhaiden käytäntöjen tehokasta jakamista osana edellä mainittua toimeenpanohanketta tavoitteena varmistaa myös pienten ja keskisuurten yritysten kilpailuaseman turvaaminen

Jätesäädöspaketin yhteydessä uudistettavat asetukset - aikataulu

- Luonnokset lausunnoilla 27.8. saakka
<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=c6e1d1d2-6398-42cf-b87b-8448ac86be76>
 - 78 lausuntoa
 - Yhteenveto julkaistaan mahdollisimman pian (<https://ym.fi/jatesaadospaketti>, hankeikkuna <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=YM003:00/2019>)
- Jatkovalmistelun tavoitteena asetukset voimaan marraskuussa 2021
- SUP-tuotekiellot ja merkintävaatimukset voimaan jo 23.8.2021 VNA 771/2021

Asetusvalmistelu: nostoja lausuntopalautteesta (1)

- Kiinteistöittäinen erilliskeräys
 - laajaa tukea kunnalliselta puolelta, joskin osa toteaa, että erilliskeräystä järjestetään jo nyt vähimmäisvaatimusta laajemmin. Joissakin lausunnoissa ehdotetaan vapaa-ajan kiinteistöt rajattavaksi vähimmäisvaatimusten ulkopuolelle.
 - yrityspuoli ehdottaa asumisessa syntyvän biojätteen erilliskeräyksen toisen vaiheen aikaistamista vuodesta 2024 vuoteen 2023. Pakkausjätteen keräys olisi aloitettava vaiheittain, 1 vaiheessa keräys yli 10000 asukkaan taajamissa 2 vuoden kuluttua. Lisäksi myös muun kuin asumisessa syntyvän jätteen erilliskeräysvaatimus tulisi kohdistaa aluksi vain isoihin taajamiin.
 - muun kuin asumisessa syntyvän jätteen erilliskeräysvaatimuksista paljon erilaisia kommentteja (yhdessä kerääminen, kg-rajat, aluerajaukset, valvonta)
 - biojätteen erilliskeräyksen siirtymäajan ristiriita jätelain kanssa
 - lausunnoissa kiinnitetty huomiota myös siihen, että kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan erilliskeräysvaatimus poikkeaa asumisessa syntyvän jätteen erilliskeräysvaatimuksesta, mikä aiheuttaa vaikeuksia kuljetusten kilpailuttamisessa

Asetusvalmistelu: nostoja lausuntopalautteesta (2)

- Pakkausjätteen aluekeräys
 - tuottajia edustavat tahot tukevat 1000 vastaanottopistettä, mutta vastustavat vaatimusta siitä, että alle 500 asukkaan taajamissa ja haja-asutusalueilla olevien pisteiden määrää sidottaisiin (nykyiseen tapaan) kauppapaikkojen määrään -> johtaisi tehottomuuteen
 - kuntapuolelta jonkin verran kritiikkiä vastaanottoaikkojen määrän vähentämisestä
 - tuottajat myös vastustavat terminaaliverkoston laajentamista 30:sta 60:een vastaanottoaikaan
- Elintarvikejäte
 - Toimiala vaatii lievennystä velvoitteeseen luovuttaa käyttämättömät elintarvikkeet uudelleenjakeluun ja vastustaa syömäkelpoisen käyttämättä jääneen elintarvikkeen määrän kirjanpito vaatimusta
- Ilmoittaminen biojätteen pienimuotoisesta käsittelystä
 - hallinnollisen taakan vähentämiseksi ehdotetaan tietovaatimusten ja tietojen päivityksen karsimista

Asetusvalmistelu: nostoja lausuntopalautteesta (3)

- Kirjanpito- ja raportointivelvoitteet
 - siirtymäaika (2022) on liian lyhyt – vaaditaan pidennettäväksi ainakin vuodella
 - pidetään vaativina ja monimutkaisina: erityisesti käsittelyyn tulevan ja kuljetetun jätteen alkuperän tarkempi jaottelu, POP-jätteen tunnistaminen, yhdyskuntajätevesilietteen raportointivastuut
- Siirtoasiakirja
 - tietovaatimusta ajoneuvon rekisteritunnuksesta ja jätteen kuljettajan vahvistusta vastustetaan laajalti ja pidetään käytännössä mahdottomana antaa esim. SER- ja paristokuljetuksissa
 - käyttöönottoaikataulu (2022) tiukka

